

ОГЛЯД ГОЛОВНИХ НОВИН ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

28 травня – 2 червня 2016 року

I. Бухгалтерський та податковий облік

1.1. Як правильно заповнювати графи 4 та 5 податкової накладної?

31 травня 2016 р. ДФС України в Листі від 26.05.2016 № 11490/6/99-95-42-01-15 надала роз'яснення, яким чином мають бути заповнені графи 4 та 5 податкової накладної з ПДВ у разі постачання послуг. Так, починаючи з 01.04.2016 р., податкова накладна складається за формою та в порядку, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2015 № 1307 за № 137/28267 (далі - Порядок № 1307).

Відповідно до пункту 16 Порядку № 1307 до граф 4 та 5 вносяться дані щодо одиниці виміру товарів/послуг.

Графи 4 та 5 податкової накладної заповнюються відповідно до Класифікатора системи позначень одиниць вимірювання та обліку (КСПОВО), чинного на дату складання податкової накладної.

У графі 4 зазначається умовне позначення відповідної назви одиниці вимірювання/обліку (українське), зазначеної у КСПОВО.

У разі якщо товар/послуга, що постачається, має одиницю обліку, яка відсутня у КСПОВО, у графі 4 зазначається умовне позначення одиниці вимірювання таких товару/послуги, яке використовується для обліку та відображається у первинних документах; у графі 5 - код відповідної одиниці вимірювання/обліку, зазначений у КСПОВО.

У разі якщо в графі 4 зазначено умовне позначення одиниці виміру, яка відсутня в КСПОВО, графа 5 не заповнюється.

но. Для того, щоб податківці згодом не пред'явили низку претензій, пов'язаних з начебто належною ідентифікацією товарів (послуг/робіт), радимо завчасно звернутись до своєї територіальної інспекції із запитом про надання консультації, в контексті попереднього узгодження запропонованої підприємством умовної одиниці вимірювання.

1.2. Як правильно виправити помилки в декларації з нерухомості у разі зазначення неправильного коду КОАТУУ або типу об'єкта нерухомості?

01 червня 2016 року на інформаційно-довідковому ресурсі "ZIP" податківці надали роз'яснення як виправити помилки у раніше поданій платником податків декларації з нерухомості, якщо:

• **неправильно вказано код органу місцевого самоврядування за місцезнаходженням об'єкта нерухомості за КОАТУУ:**

У такому разі платник повинен подати:

- за КОАТУУ, який вказано невірно – уточнюючу декларацію, в якій відобразити до зменшення податкове зобов'язання з податку на нерухоме майно;

- за вірним КОАТУУ – подати декларацію за типом «Звітна».

• **неправильно вказано тип об'єкта нерухомості:**

У випадку допущення помилки в колонці 2 «Тип об'єкта житлової та/або нежитлової нерухомості» основна частина декларації з типом «Уточнююча» заповнюється наступним чином:

- у рядку 1 в колонці 2 зазначається виправлений (вірний) код типу об'єкта нерухомості, заповнюються колонки 3-11;
- рядок 6 заповнюється згідно порядку заповнення Декларації;

- у рядку 7 у відповідній колонці (8-11), яка відповідає кварталу, що уточнюється, вказується значення відповідної колонки (8-11) рядка 6 раніше поданої Декларації;
- рядки 8-13 заповнюються згідно порядку заповнення Декларації.

Також разом з уточнюючою декларацією обов'язково подається уточнений додаток до декларації «Відомості про наявні об'єкти житлової та/або нежитлової нерухомості».

II. Спеціальний режим оподаткування

2.1. Яким чином мають відображатись операції зі списання товарів/послуг, що були використані для вирощування посівів (насаджень) та при придбанні яких було сформовано податковий кредит, у податковій декларації з ПДВ?

В Листі від 26.05.2016 № 11491/6/99-95-42-01-15 (опублікований 31.05.2016 р.) ДФС України роз'яснила порядок списання товарів/послуг, що були використані для вирощування посівів (насаджень) та при придбанні яких було сформовано податковий кредит у податковій декларації з ПДВ.

Відповідно до пункту 209.5 статті 209 ПК України платник податку, який придбаває сільськогосподарські товари/послуги в сільськогосподарського підприємства, який обрав спеціальний режим оподаткування, має право збільшити податковий кредит на суму сплаченого (нарахованого) податку в загальному порядку.

Згідно з підпунктом «г» пункту 198.5 статті 198 ПК України у разі, якщо товари/послуги, необоротні активи призначаються для їх використання або починають використовуватися в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку, то такий платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до пункту 189.1 статті 189 ПК України, та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних зведену податкову накладну за товарами/послугами, необоротними активами.

Коментар:

Про важливість належної ідентифікації товарів (послуг/робіт) у податковій декларації з ПДВ вже неодноразово наголошувалося нами раніше. Однак, у випадку відсутності в КСПОВО потрібної одиниці вимірювання, підходити до обрання відповідного умовного позначення треба вкрай обереж-

В свою чергу, у разі здійснення операцій відповідно до пункту 198.5 статті 198 ПК України, база оподаткування за необоротними активами визначається виходячи з балансової (залишкової) вартості, що склалася станом на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів - виходячи із звичайної ціни), а за товарами/послугами - виходячи з вартості їх придбання.

Відповідно до пункту 5 розділу I Порядку заповнення і подання податкової звітності з ПДВ, платники податку, які згідно з статтею 209 Кодексу застосовують спеціальний режим оподаткування діяльності у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства, крім податкової декларації 0110, подають декларацію з позначкою «0121» / «0122» / «0123», яка є невід'ємною частиною звітності за відповідний звітний період. До такої декларації включаються лише ті операції, що стосуються спеціального режиму, встановленого статтею 209 ПК України.

Отже, незалежно від того, чи отримана компенсація за знищений (загиблий) врожай, суб'єкт спеціального режиму оподаткування повинен здійснити операцію зі списання товарів/послуг, що були використані для вирощування таких посівів (насаджень) та при придбанні яких було сформовано податковий кредит.

Оскільки товари/послуги не можуть бути використані в господарській діяльності, то не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду, в якому відбувається таке списання, платник податку повинен скласти зведену податкову накладну та здійснити нарахування податкових зобов'язань, яке відобразити в рядку 1.1 розділу I «Податкові зобов'язання» декларації з позначкою «0121»/«0122»/«0123».

III. Акциз

3.1. Яким чином оподатковуються акцизним податком операції з переміщення на орендовані підакцизні склади на відповідальне зберігання алкогольних напоїв в межах одного підприємства ?

01 червня 2016 року ДФС України опублікувала свій Лист від 25.05.2016 № 11456/6/99-99-12-02-02-15 щодо порядку оподаткування акцизним податком операції з переміщення на орендовані підакцизні склади на відповідальне зберігання алкогольних напоїв (продукції) в межах одного підприємства з метою реалізації її в наступних періодах.

Відповідно до ПК України об'єктом оподаткування акцизним податком є, зокрема, операції з реалізації виробленої в Україні продукції, базою оподаткування – кількість реалізованої продукції.

Датою виникнення податкових зобов'язань щодо підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, є дата їх реалізації особою, яка їх виробляє, незалежно від цілей і напрямків подальшого використання таких товарів (продукції), крім випадків, зазначених, зокрема, у статті 225 ПК України.

Реалізацією підакцизних товарів (продукції) вважаються будь-які операції на митній території України, що передбачають відвантаження підакцизних товарів (продукції) згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими господарськими, цивільно-правовими договорами з передачею прав власності або без такої, за плату (компенсацію) або без такої, незалежно від строків її надання, а також безоплатного відвантаження товарів, у тому числі з давальницької сировини, реалізація суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів.

Отже, **передача алкогольних напоїв за договорами зберігання є реалізацію підакцизних товарів, відповідно є об'єктом оподаткування акцизним податком.** В свою чергу, **не є об'єктом оподаткування внутрішнє переміщення алкогольних напоїв в межах одного складу з дотриманням вимог п. 14.1.6 ст. 14 Кодексу щодо визначення акцизного складу.**

Також треба нагадати, що згідно Порядку заповнення форми звіту № 1-ОА та № 2-РС, у разі якщо суб'єкт господарювання має у своєму складі структурні одиниці, які не є юридичними особами, звіти заповнюються в цілому щодо підприємства з урахуванням усіх структурних одиниць. При цьому зберігач відображає обсяги продукції у гр. 3 „залишок продукції на початок звітного місяця” та гр. 12 „залишок продукції на кінець звітного місяця” звіту № 1-ОА, а поклададавець у гр. 14 „примітки” звіту № 2-РС зазначає обсяги алкогольних напоїв, які передані на зберігання.

В графах 1 - 9 додатка 3 до Декларації акцизного податку декларуються оподатковувані обороти, які фактично відбулися у звітному періоді із урахуванням діючих у цей період ставок акцизного податку. Таким чином, **дані декларації акцизного податку за відповідний податковий період в частині реалізованої продукції повинні дорівнювати обсягам звітів № 2-РС та № 1-ОА.**

IV. ПДВ

4.1. Чи нараховуються податкові зобов'язання з ПДВ у випадку викрадення основних засобів ?

ДФС України в Листі від 27.05.2016 № 11679/6/99-95-42-01-15 (опублікований 01.06.2016 р.) повідомила платників ПДВ щодо порядку відображення у податковому обліку вартості викрадених основних засобів, а також необхідності нарахування у зв'язку з цим податкових зобов'язань з ПДВ.

Згідно з пунктом 189.9 статті 189 ПК України у разі якщо основні виробничі або невикористані засоби ліквідуються за самостійним рішенням платника податку, така ліквідація для цілей оподаткування розглядається як постачання таких основних виробничих або невикористаних засобів за звичайними цінами, але не нижче балансової вартості на момент ліквідації.

Норма цього пункту не поширюється на випадки, коли основні виробничі або невикористані засоби ліквідуються у зв'язку з їх знищенням або зруйнуванням внаслідок дії обставин непереборної сили, в інших випадках, коли така ліквідація здійснюється без згоди платника податку, у тому числі в разі викрадення основних виробничих або невикористаних засобів, що підтверджується відповідно до законодавства або коли платник податку подає контролюючому органу відповідний документ про знищення, розібрання або перетворення основних виробничих або невикористаних засобів у інший спосіб, внаслідок чого вони не можуть використовуватися за первісним призначенням.

Нарахування податкового кредиту здійснюється незалежно від того, чи такі товари/послуги та основні фонди почали використовуватися в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності платника податку протягом звітного податкового періоду, а також від того, чи здійснював платник податку оподатковувані операції протягом такого звітного податкового періоду.

При цьому підпунктом «г» пункту 198.5 статті 198 ПК України передбачено, що платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до пункту 189.1 статті 189 Кодексу, та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі - ЄРПН) в терміни, встановлені Кодексом для такої реєстрації, зведену податкову накладну за товарами/послугами, необоротними активами.

При цьому, **у зв'язку з тим, що основні засоби, які були викрадені та при придбанні яких був сформований податковий кредит, не можливо використати в господарській діяльності, платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду, в якому встановлено факт викрадення основних засобів, і зареєструвати в ЄРПН зведену податкову накладну, виходячи з їх балансової (залишкової) вартості, що склалася станом на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюються такі операції.**

У Листі ДФС України від 27.05.2016 № 11675/6/99-95-42-01-15 (опублікований 01.06.2016 р.) надані роз'яснення щодо можливості застосування третьої групи спрощеної системи оподаткування суб'єктом господарювання, який здійснює видобуток корисних копалин.

Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку, встановлені главою 1 розділу XIV «Спеціальні податкові режими» ПК України.

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності - особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених п. 297.1 ст. 297 ПК України, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених главою 1 розділу XIV Кодексу, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

Юридична особа чи фізична особа - підприємець може самостійно обрати спрощену систему оподаткування, якщо така особа відповідає вимогам, встановленим главою 1 розділу XIV ПК України, та реєструється платником єдиного податку в порядку, визначеному главою 1 розділу XIV Кодексу.

Слід зазначити, що **п. 291.5 ст. 291 ПК України визначені види діяльності, у разі здійснення яких юридичні особи не можуть бути платниками єдиного податку третьої групи.** Зокрема, не можуть бути платниками єдиного податку третьої групи суб'єкти господарювання (юридичні особи), які здійснюють видобуток, реалізацію корисних копалин, крім реалізації корисних копалин місцевого значення.

Тобто, **юридична особа, яка здійснює видобуток корисних копалин (незалежно від їх приналежності до загальнодержавного або місцевого значення), не може бути платником єдиного податку третьої групи.**

5.2. Чи сплачують резиденти юридичні особи - платники єдиного податку при виплаті нерезиденту - юридичній особі доходів із джерелом їх походження з України податок з таких доходів та яку звітність подають такі особи у разі виплати таких доходів?

31 травня 2016 року фахівці ДФС України в інформаційно-довідковому ресурсі «ЗІР» надали відповідь щодо необхідності сплати резидентом юридичною особою - платником єдиного податку при виплаті нерезиденту - юридичній особі доходів із джерелом їх походження з України податку з таких доходів.

Відповідно до п. 141.4.1 п. 141.4 ст. 141 ПК України доходи, отримані нерезидентом із джерелом їх походження з України, оподатковуються в порядку і за ставками, визначеними цією статтею.

Підпунктом 141.4.2 п. 141.4 ст. 141 ПК України визначено, що резидент або постійне представництво нерезидента, що здійснюють на користь нерезидента або уповноваженої ним особи (крім постійного представництва нерезидента на території України) будь-яку виплату з доходу з джерелом його походження з України, отриманого таким нерезидентом від провадження господарської діяльності (у тому числі на рахунки нерезидента, що ведуться в національній валюті), утримують податок з таких доходів.

Резидентами є, зокрема юридичні особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням як на її території, так і за її межами. Поряд з цим, **положеннями міжнародних договорів України про уникнення подвійного оподаткування щодо повного або часткового звільнення від оподаткування доходів нерезидентів із джерелом їх походження з України, які згідно з п. 3.1 ст. 3 ПК України є складовою податкового законодавства України, не передбачено виключень щодо порядку звільнення від оподаткування зазначених вище доходів для суб'єктів господарювання - резидентів України, які сплачують єдиний податок.**

Коментар:

Нагадуємо, що у випадку викрадення основних засобів, підприємство має звернутись із заявою про вчинення злочину до правоохоронних органів. Належним документом на підтвердження факту викрадення є витяг з єдиного реєстру досудових розслідувань, який видається (направляється) відповідальній посадовій особі підприємства. При цьому, варто зауважити, що будь-які зволікання без поважних причин із зверненням до міліції (після виявлення злочину) «грають не на користь» підприємства: по-перше, майже 90 % злочинів розкриваються «по гарячих слідах», а по-друге, під час досудового розслідування співробітникам підприємства доведеться потім надавати чіткі та ясні відповіді на достатньо справедливе питання слідчого: «Яка причина несвоечасного повідомлення про злочин?».

V. Єдиний податок

5.1. Юридична особа, яка здійснює видобуток корисних копалин (незалежно від їх приналежності до загальнодержавного або місцевого значення), не може бути платником єдиного податку третьої групи

У разі виплати на користь нерезидента або уповноваженої ним особи (крім постійного представництва нерезидента на території України) будь-якого доходу з джерелом походження з України **юридичні особи – платники єдиного податку повинні утримувати та перераховувати до відповідного бюджету податок з доходів нерезидента**, а також за підсумками податкового (звітного) року, в якому здійснені такі виплати, подавати до контролюючого органу за своїм місцезнаходженням Декларацію та Розрахунок (звіт) податкових зобов'язань нерезидентів, якими отримано доходи із джерелом їх походження з України, як додаток до неї.

VI. ПДФО

6.1. Чи повинен оподатковуватись валютний дохід фізичної особи у вигляді прощеного кредитором боргу за його самостійним рішенням?

В опублікованому 2 червня 2016 року Листі ДФС України від 25.05.2016 № 5469/К/99-99-13-02-03-14 містяться роз'яснення щодо порядку оподаткування доходу у вигляді основної суми боргу (кредиту) платника податку, прощеного (анульованого) кредитором за його самостійним рішенням, не пов'язаним з процедурою банкрутства, до закінчення строку позовної давності.

Законом України від 09 квітня 2015 року № 321-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо кредитних зобов'язань», який набрав чинності 07.05.2015, були внесені зміни до Кодексу в частині звільнення від оподаткування операції з прощення (анулювання) кредитором боржникові заборгованості за фінансовим кредитом в іноземній валюті. Так, підрозділ 1 розділу XX «Перехідні положення» ПК України доповнено п. 8 такого змісту: **«Не вважається додатковим благом платника податку та не включається до розрахунку загального місячного (річного) оподаткованого доходу сума, прощена (анульована) кредитором у розмірі різниці між основною сумою боргу за фінансовим кредитом в іноземній валюті**, визначена за офіційним курсом Національного банку України на дату зміни валюти зобов'язання за таким кредитом з іноземної валюти у гривню, та сумою такого боргу, визначеною за офіційним курсом Національного банку України **станом на 1 січня 2014 року**, а також сума процентів, комісії та/або штрафних санкцій (пені) за такими кредитами, прощених (анульованих) кредитором за його самостійним рішенням, не пов'язаним із процедурою його банкрутства, до закінчення строку позовної давності. **Норми цього пункту застосовуються до фінансових кредитів в**

іноземній валюті, непогашених до 1 січня 2014 року.

Дія абзацу першого цього пункту поширюється на операції з прощення (анулювання) кредитором боржникові заборгованості за фінансовим кредитом в іноземній валюті, що здійснюються починаючи з 1 січня 2015 року».

Тобто не вважається додатковим благом та не включається до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку сума, прощена (анульована) кредитором за його самостійним рішенням до закінчення строку позовної давності у розмірі різниці, розрахованої відповідно до п. 8 підрозділу 1 розділу XX Кодексу.

Водночас, **у разі якщо кредитором (банком) у 2015 році було здійснено анулювання (прощення) основної суми боргу (кредиту), а не суми у розмірі різниці, розрахованої кредитором відповідно до п. 8 підрозділу 1 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, то з метою оподаткування сума такого анульованого боргу вважається додатковим благом та включається до загального місячного (річного) оподаткованого доходу.**

6.2. Верховна Рада прийняла в другому читанні законопроект, яким звільнила від оподаткування пенсії в розмірі до 10 прожиткових мінімумів.

2 червня 2016 року Верховна Рада України прийняла законопроект №4542 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування пенсій» (далі – Закон), яким звільняються від оподаткування пенсії працюючих і непрацюючих пенсіонерів. За словами авторів Закону він начебто покликаний внести «соціальну справедливість». Проте, від оподаткування звільняється не будь-яка сума пенсії, а лише та, що не перевищує 10 розмірів прожиткового мінімуму. Водночас, частина суми, яка перевищує вказаний ліміт буде оподатковуватись за ставкою 80%. Нагадаємо, що в Україні з 2015 року податком за ставкою 15% оподатковувалась «верхушка» пенсії понад три розміри мінімальних заробітних плат (4 134 грн. у 2016 році).

VII. Реєстратор розрахункових операцій (РРО)

7.1. Фахівці ДФС України роз'яснили, в яких випадках здійснюється скасування реєстрації КОРО на господарську одиницю.

02 червня 2016 року в інформаційно-довідковому ресурсі "ZIP" податківці роз'яснили, що скасування книги обліку розрахункових операцій (далі – КОРО) на окрему господарську одиницю відбувається у випадках, якщо:

- 1) суб'єктом господарювання подано заяву (у разі викрадення, втрати, непридатності для користування тощо);
- 2) КОРО використовується не за визначеною адресою господарської одиниці суб'єкта господарювання;
- 3) установчі документи суб'єкта господарювання згідно із судовим рішенням визнано недійсними;
- 4) наявне судове рішення про ліквідацію суб'єкта господарювання – банкрута;
- 5) наявне судове рішення щодо припинення суб'єкта господарювання, що не пов'язане з банкрутством;
- 6) суб'єкт господарювання – фізособа-підприємець померла, а також у разі оголошення її померлою, визнання неієздатною або безвісно відсутньою, обмеження її цивільної дієздатності;
- 7) в органах ДФС наявні відомості з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців щодо державної реєстрації припинення;
- 8) КОРО непридатна для користування;
- 9) порушено цілісність засобу контролю, встановленого на книгу ОРО;
- 10) виявлено факт опломбування книги ОРО підробленим засобом контролю або таким, номер якого не збігається з номером, зазначеним у реєстраційній заяві.

У разі виникнення питань та необхідності отримання консультації, будь ласка, звертайтеся до спеціалістів АБ "Радзівський і партнери"